

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **L. K.**, zastoupeného Mgr. Dagmar Dřímlovou, advokátkou se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 7. 3. 2007, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. 12. 2007, č. j. 4 Cad 43/2007 - 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna advokátky Mgr. Dagmar Dřímlové **s e u r č u j e** částkou 1600 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal včas kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 5. 12. 2007 č. j. 4 Cad 43/2007 - 23, kterým bylo rozhodnuto, že rozhodnutí žalované (České správy sociálního zabezpečení) ze dne 7. 3. 2007 čj. X se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení. Dále bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení.

Z napadeného rozsudku městského soudu vyplývá, že žalobce se žalobou domáhal přezkoumání uvedeného rozhodnutí žalované, kterým bylo o jeho žádosti o zvýšení důchodu pro bezmocnost rozhodnuto tak, že podle § 70 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění platném před 1. 1. 2007, s přihlédnutím k čl. II, bodu 1 a 4 zákona č. 109/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálních službách, bylo žalobci přiznáno od 14. 11. 2006 do 31. 12. 2006 zvýšení důchodu pro částečnou bezmocnost ve výši 480 Kč měsíčně.

V žalobě žalobce požadoval přiznání zvýšení důchodu nikoli pouze pro částečnou, nýbrž pro převážnou bezmocnost. Namítal, že rozhodnutí vychází z neúplného výsledku lékařského vyšetření. Nebyly vzaty v úvahu výsledky speciálních vyšetření, tyto lékařské zprávy nebyly převzaty ani zohledněny. Žalobce namítl, že nebyl dostatečně definován stupeň postižení zápěstních kloubů a oboustranné vyskakování palcových kloubů. Za této situace žalobce nemůže užívat předepsané francouzské hole.

Městský soud požádal posudkovou komisi MPSV se sídlem v Praze o vypracování posudku o zdravotním stavu žalobce s přihlédnutím k jeho bezmocnosti, resp. stupni bezmocnosti. Tento posudek byl vypracován dne 31. 10. 2007 a bylo z něj zjištěno, že žalobce ke dni 31. 12. 2006 nebyl převážně bezmocný podle § 70 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb. a § 2 odst. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., byl jen částečně bezmocný podle § 70 odst. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Sb. a § 2 odst. 1 vyhlášky č. 284/1995 Sb., se vznikem od 9. 1. 2006. Žalobce nepotřeboval pravidelnou pomoc, popř. soustavný dohled jiné osoby při hlavních životních úkonech, ani nešlo o osobu úplně nevidomou, potřebuje však občasnou pomoc při některých nezbytných úkonech. Z tohoto posudku dále vyplývají choroby, jimiž žalobce trpí. Z hlediska bezmocnosti žalobce se jedná hlavně o artrózu kolen a kyčlí, degenerativní změny páteře přiměřené věku, artrózu kloubů palce levé horní končetiny. Podle zjištění posudkové komise žalobce chodí samostatně s oporou dvou francouzských holí. Žalobce je vybaven ortézami na palce horních končetin a na zápěstí, ortézami na obou dolních končetinách a těžkou ortopedickou obuví, bederním pásem a zvláštní pružnou podložkou masírující bederní páteř. Po neurologické stránce bylo zjištěno, že žalobce je orientovaný a spolupracuje. Byla zjištěna porucha dynamiky krční páteře, hlavně však páteře bederní. Výrazný je syndrom karpálního tunelu oboustranně a artróza matacarpoflangeálního kloubu palce bilaterálně více vlevo. Posudková komise po těchto zjištěních konstatovala, že se zdravotní stav žalobce nezhoršil do té míry, aby potřeboval pravidelnou pomoc, případně soustavný dohled jiné osoby při hlavních životních úkonech, např. při chůzi a při výkonu fyziologické potřeby. Potřebuje však dlouhodobě pomoc jiné osoby při některých nezbytných životních úkonech.

Z posudkového spisu městský soud zjistil, že žalobce o zvýšení důchodu pro bezmocnost požádal dne 9. 1. 2006. Ze záznamu o jednání lékařské posudkové služby pro Prahu 10 ze dne 30. 1. 2007 bylo zjištěno, že žalobce trpí chronickou pankreatitidou od roku 1981, asi deset let trpí artrózou kolenních a kyčelních kloubů, hypotrofií svalovou na horních a dolních končetinách a polyneuropatií dolních končetin. Tento stav byl hodnocen jako závislost na pomoci druhé osoby v některých životních úkonech odpovídající částečné bezmocnosti. Vycházelo se i z lékařského nálezu pro zjištění bezmocnosti, z něhož je zřejmé, že žalobce není schopen se sám vykoupat ve vaně, potřebuje nutnou asistenci při oblékání a svlékání oděvu a ponožek a při obouvání. Žalobce byl lékařskou posudkovou službou pro Prahu 10 uznán částečně bezmocným od 14. 11. 2006.

Městský soud při posuzování zákonnosti napadeného rozhodnutí vyšel z posudku posudkové komise MPSV v Praze. Z obsahu tohoto posudku a z lékařských nálezů, které měla komise k dispozici, je zřejmé, že žalobce trpí chorobami, které jsou popsány shora a potřebuje pomoc jiné osoby v rozsahu odpovídajícím částečné bezmocnosti. Protože však posudková komise dospěla k závěru, že stav částečné bezmocnosti žalobce nastal již 9. 1. 2006 a žalovaná v napadeném rozhodnutí přiznala žalobci zvýšení důchodu pro částečnou bezmocnost od 14. 11. 2006, městský soud napadené rozhodnutí zrušil s tím, že v dalším řízení je žalovaná vázána stanoviskem soudu vysloveným ve zrušujícím rozsudku. Žalované bylo současně uloženo zahrnout do podkladů pro nové rozhodnutí i shora uvedený posudek posudkové komise MPSV v Praze, v němž byla stanovena doba částečné bezmocnosti od 9. 1. 2006 do 31. 12. 2006.

V kasační stížnosti žalobce vyslovil nesouhlas se závěrem městského soudu i žalované v otázce určení stupně jeho bezmocnosti. Ani městský soud, ani posudková komise nevycházely z úplné lékařské dokumentace týkající se jeho zdravotního stavu, neboť žalovaná nepředala posudkové komisi veškeré listiny, které jí žalobce předtím předal. Žalobce považuje za nejdůležitější listinu zprávu o jeho vyšetření magnetickou rezonancí ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady ze dne 29. 1. 2007. Tato lékařská zpráva se týká popisu stavu páteře žalobce v roce 2006.

Žalobce namítl, že posudková komise přihlédla pouze k některým lékařským zprávám; k dalším lékařským zprávám, které předložil žalobce, nepřihlédla. Z těchto lékařských zpráv, k nimž posudková komise nepřihlédla, je zřejmé, že kloubová a páteřní postižení žalobce byla a jsou natolik závažná, že jeho zdravotní stav vyžaduje soustavný dohled a pravidelnou pomoc nebo soustavný dohled i při hlavních životních úkonech, kdy v předmetné době již nezvládal řadu životních potřeb, a tudíž splňoval podmínky uznání převážné bezmocnosti. Posudková komise při svém rozhodnutí vycházela z neúplné zdravotnické dokumentace a proto dospěla k závěru, že žalobce splňuje toliko podmínky uznání částečné bezmocnosti. O tento závěr pak městský soud opřel své rozhodnutí o žalobě.

Žalobce má za to, že městský soud se dostatečně nezabýval podstatou žaloby, a to podmínkami uznání jeho převážné bezmocnosti. Z tohoto důvodu má žalobce za to, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný.

Žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud, vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – dále jen „s. ř. s.“), posoudil kasační stížnost takto:

Nejprve bylo třeba se vypořádat s námitkou, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný. Pokud by tato kasační námitka byla oprávněná, bylo by nutno pro nepřezkoumatelnost napadený rozsudek zrušit bez věcného přezkoumání.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku není důvodná. Rozsudek je srozumitelný, obsahuje všechny náležitosti, které zákon pro písemné vyhotovení rozsudku požaduje a je logický. Rozsudek proto lze v mezích bodů kasační stížnosti přezkoumat a k tomu Nejvyšší správní soud přistoupil.

Podle § 70 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, je-li důchodce trvale tak bezmocný, že potřebuje ošetření a obsluhu jinou osobou, zvyšuje se mu důchod z důchodového pojištění, případě úhrn těchto důchodů

- a) při částečné bezmocnosti o 20 %,
- b) při převážné bezmocnosti o 40 %,
- c) při úplné bezmocnosti o 75 %

částky, která se podle zákona o životním minimu považuje za potřebnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb osoby, která není nezaopatřeným dítětem.

Jednotlivé stupně bezmocnosti vymezuje § 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění. Podle odstavce 1 tohoto ustanovení částečně bezmocná je fyzická osoba, která potřebuje dlouhodobě pomoc jiné osoby při některých nezbytných životních úkonech, například při mytí, česání a oblékání. Za částečně bezmocnou se vždy považuje osoba prakticky nevidomá. Podle odstavce 2 tohoto

ustanovení převážně bezmocná je osoba, která potřebuje kromě pomoci uvedené v odstavci 1 pravidelnou pomoc, popřípadě soustavný dohled jiné osoby při hlavních životních úkonech, například při chůzi a při výkonu fyziologické potřeby. Za převážně bezmocnou se vždy považuje osoba úplně nevidomá. Podle odstavce 3 tohoto ustanovení úplně bezmocná je osoba, která zcela pozbyla schopnost sebeobsluhy, potřebuje soustavné ošetřování a je odkázána trvala na pomoc jiné osoby při všech životních úkonech.

K tomu, aby městský soud k žalobě žalobce přezkoumal stupeň jeho bezmocnosti (tedy zda žalobce byl částečně bezmocným, jak stupeň jeho bezmocnosti posoudilo napadené rozhodnutí žalované, nebo zda žalobce byl, jak tvrdí, osobou převážně bezmocnou), vyžádal posudek o zdravotním stavu žalobce s důrazem na posouzení stupně bezmocnosti. Posudek posudkové komise MPSV učinil závěr, že žalobce je osobou částečně bezmocnou; tento závěr převzal městský soud v Praze, když shledal posudek úplným a logickým.

Námítka žalobce v kasační stížnosti spočívá v tom, že posudková komise neměla pro tento závěr k dispozici odpovídající podklady, protože neměla k dispozici všechny lékařské zprávy, zejména neměla k dispozici zprávu o vyšetření žalobce magnetickou rezonancí ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady. Městský soud z tohoto neúplného posudku posudkové komise ve svém rozhodnutí vycházel.

Nejvyšší správní soud se s touto kasační námitkou neztotožňuje. Posudkové komise MPSV při posuzování zdravotního stavu jsou povinny vycházet z lékařských zpráv a posudků a také z vlastního vyšetření posuzované osoby (pokud je možné). Neznamená to však, že by posudková komise ve všech případech nutně musela mít k dispozici všechny lékařské zprávy a nálezy bez ohledu na to, zda a do jaké míry jsou potřebné k posouzení zdravotního stavu občana.

V projednávané věci posudková komise řešila otázku, zda zdravotní stav žalobce je takový, že je osobou částečně bezmocnou, nebo zda je tento zdravotní stav závažnější a žalobce by měl být posouzen jako osoba převážně bezmocná. Jednou z demonstrativně stanovených podmínek pro převážnou bezmocnost je zjištění, že osoba potřebuje pravidelnou pomoc, popřípadě soustavný dohled jiné osoby při hlavních životních úkonech, například při chůzi. Posudková komise v rubrice „Přešetřen během jednání“ k tomu uvedla: „Přichází samostatně, s oporou o 2 francouzské hole, z nichž hůl pro pravou HK je opatřena...“. Po vyhodnocení neurologických nálezů komise zopakovala: „Chůze pouze o dvou francouzských holích, stoj nutný s oporou.“ Z těchto vlastních zjištění posudkové komise je patrné, že k chůzi žalobce nepotřebuje pravidelnou pomoc, popřípadě soustavný dohled jiné osoby. Tento závěr je v souladu s nálezy odborných lékařů uložených v posudkovém spise i s údaji, které uvedla ošetřující lékařka stěžovatele ve formuláři zjišťovací prohlídky ze dne 9. 1. 2007. Stěžovatelem doložený nález EMG vyšetření ze dne 29. 1. 2007 pak pouze popisuje postižení páteře, neudává žádné závažné neurologické postižení a nikterak nevyvrací závěry lékaře PSSZ pro Prahu 10 ze dne 30. 1. 2007 i posudku PK MPSV Praha, že stěžovatel byl s pomocí kompenzačních pomůcek hlavních životních úkonů, jimiž jsou chůze a výkon fyziologické potřeby, k datu vydání napadeného správního rozhodnutí samostatně schopen.

Nejvyšší správní soud proto shodně s městským soudem považuje posudek posudkové komise MPSV v Praze za úplný, logický a přesvědčivý a kasační námitku žalobce neshledává důvodnou. Proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci nebyl úspěšný a žalované náhradu nákladů řízení nelze přiznat podle § 60 odst. 2 s. ř. s.

Žalobci byla v řízení o kasační stížnosti usnesením městského soudu ze dne 3. 4. 2008 č.j. 4 Cad 43/2007 - 72 ustanovena zástupkyně - advokátka. V takovém případě s ohledem na § 35 odst. 8 s. ř. s. platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Nejvyšší správní soud určil odměnu advokátky podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), částkou 1000 Kč za dva úkony právní služby. Soud dále přiznal 2 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celková odměna zástupkyně žalobce tedy činí 1600 Kč a bude jí vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu